

ПРЕДСЕДНИК	08.02.2013.		
ОП. ПОС.	ПОС.	ПОС.	ПОС.
02	267		

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ**

Н и ш

Одлуком Научно-стручног већа за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу бр. 8/18-01-001/13-016 од 9.01.2013. године образована је Комисија за избор једног наставника у звање доцент за ужу Јавно-правну научну област, у саставу: проф. др Драган Стојановић, редовни професор Правног факултета у Нишу; проф. др Оливера Вучић, редовна професорка Правног факултета у Београду; проф. др Ирена Пејић, редовна професорка Правног факултета у Нишу. На основу прегледаног конкурсног материјала, поднетих докумената и радова кандидата, Комисија подноси Изборном већу Правног факултета Универзитета у Нишу следећи

ИЗВЕШТАЈ

I О КОНКУРСУ

На Конкурс за избор једног наставника у звање доцент за ужу Јавно-правну научну област, објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије“ бр. 116 од 07.12.2012. године, пријавила се др Маја Настић, асистент на Правном факултету Универзитета у Нишу, за предмет Уставно право, на Катедри за јавно-правне науке. Комисија је констатовала да је кандидаткиња поднела све документе тражене Конкурсом, у складу са законским и статутарним условима и да су се стекли услови за преглед и оцену поднетих докумената.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТКИЊИ

1. Основни биографски подаци

Др Маја Настић рођена је 28.08.1978. године у Лесковцу, где је завршила основну школу и гимназију. На Правном факултету Универзитета у Нишу дипломирала је 2002. године. У периоду од 2002. до 2004. године била је запослена у Општинском суду у Нишу у својству судијског приправника. Од 01.09.2004. године запослена је на Правном факултету у Нишу.

2. Стручна биографија

Основне студије – Др Маја Настић уписала је, као редовни студент, Правни факултет Универзитета у Нишу у школској 1997/98 години. Дипломирала је 15.04.2002. године, са просечном оценом 9,87, као најбољи студент у својој генерацији. За постигнути успех у току студија награђена је Повељом Универзитета у Нишу и Повељом Скупштине града 2002. године. Добитник је стипендије норвешке Владе "За генерацију која обећава", као и стипендије Дуванске индустрије у Нишу.

Последипломске студије – Последипломске студије др Маја Настић је уписала на Правном факултету у Нишу школске 2002/03 године на Смеру за грађанско право, а школске 2004/05 године решењем Декана Правног факултета у Нишу прешла је на Смер за уставно право. У току последипломских студија положила је испит из Методологије правних наука, израдила и успешно одбранила два семинарска рада: "Интерпелација и посланичко питање - инструменти контролне функције парламента" и "Права човека у Уставу Европске уније". Усмени магистарски испит из одговарајуће групе предмета: Уставно право, Људска права, Европске институције, Парламентарно

право и Уставно судство, положила је са одликом 10.10.2006. године. Магистарску тезу под насловом "Заштита изборног права - уставноправни аспект" обранила је са одликом 31.10.2008. године. Докторску дисертацију под насловом "Уставноправни основ примене Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у поступку пред националним уставним судовима" одбранила је са одликом 11.05.2012. године на Правном факултету у Нишу.

Избори у наставна и научна звања – Радни однос на Правном факултету у Нишу др Маја Настић засновала је 01.09.2004. године у својству асистента-приправника за ужу јавно-правну област (наставни предмет: Уставно право). Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу од 12.02.2009. године изабрана је за асистента за ужу јавно-правну научну област.

Стручно усавршавање – У циљу научног и стручног усавршавања др Маја Настић је похађала и активно учествовала у летњим школама и семинарима, организованим на домаћим и страним универзитетима. Летњу школу *Teaching Law, Human Rights and Ethics* (у организацији Public Interest Law Institute (PILI) и Columbia Law School), која је одржана на Централном Европском Универзитету (CEU) у Будимпешти, кандидаткиња је похађала од 06.07.2009. до 11.07.2009. године, као и летњу школу политичких наука, *South-East European Summer School in Political Science* (у организацији Универзитета у Нишу, Правни факултет и Филозофски факултет, и америчког Државног универзитета, Колеџ у Кортланду, *State University of New York, College at Cortland*), у периоду од 11.07.2005. до 21.07.2005. године. Осим тога, учествовала је у семинарима одржаним на Правном факултету Универзитета у Нишу: 1) „Наставне методе“, у оквиру USAID пројекта „Владавина права у Србији“, у организацији Националног центра за државне судове (26.05.2005); 2) „Ново медијско право Србије“, у организацији Центра за унапређење правних студија и Фондације Конрад Аденауер (5.10.2007); 3) „Активно учење и стандарди родне равноправности“, у организацији Женског истраживачког центра за едукацију и комуникацију (од 14.03. до 16.03.2007). У оквиру пројекта *TEMPUS (POGESTEI) - Post Graduate Studies for European Integration at the Faculties of Law at the Universities of Belgrade, Niš and Novi Sad*, боравила је од 12. до 19. маја 2008. године на *Europa-Universität Viadrina, Fakultät/O.* у Немачкој.

Наставно-научни рад – Почев од школске 2004/05 године др Маја Настић самостално изводи вежбе, консултације и колоквијуме из предмета Уставно право. Према Студијском програму основних академских студија права (2008) изводила је вежбе из предмета Уставно право, Људска права, Уставно судство и Парламентарно право. Одуком Наставно-научног већа у шк. 2011/12 и 2012/13 години распоређена је да изводи вежбе на мастер студијама права на јавноправном модулу из предмета Људска права, Уставно судство, Парламентарно право, Изборно право, Право политичких партија, Упоредно уставно право и Уставна заштита људских права. Од 2009. године изводи вежбе из Уставног права на основним академским студијама права у високошколској јединици у Медвеђи.

Активности на Факултету и широкој друштвеној заједници – Др Маја Настић обављала је дужност секретара Катедре за јавно-правне науке у периоду од 2004. до 2008. године. Више пута је била укључена у активности спровођења пријемних испита за упис студената на основне студије права, као и активности на организовању научних скупова и конференција на Правном факултету у Нишу. Пружала је техничку помоћ приликом акредитације Факултета и Центра за правна и друштвена истраживања. Била је председник и члан Комисије за утврђивање испуњености услова за издавање уверења о стицању звања дипломираног правника и правника на Правном факултету у Нишу (2010). Члан је Одбора за квалитет (2010-2013) и члан Савета Факултета (почев од 29.01.2013. године). Организовала је посете студената Народној скупштини и Уставном суду Републике Србије и активно учествовала у остваривању међународне и сарадње

међу националним институцијама, суделовањем у реализацији научно-истраживачких пројеката. Била је члан Централне изборне комисије за избор националних савета националних мањина Републике Србије. У току своје професионалне каријере др Маја Настић била је члан струковног Удружења за уставно право Србије.

3. Објављени радови

Др Маја Настић објавила је, поред магистарске тезе и докторске дисертације, већи број научних и стручних радова у категорисаним домаћим научним часописима. Иако су радови др Маје Настић, објављени до 2009. године, били наведени и оцењени приликом њеног ранијег избора, у овом извештају се наводи њена целокупна библиографија. Радови објављени у периоду после избора у звање асистент биће посебно анализирани у тачки 4. овог дела Извештаја.

Радови објављени до избора у звање асистент

1. *Заштита изборног права: уставноправни аспект*, магистарска теза, Ниш, 2008, 184 листа; (М 72)
2. „Парламентарна питања као инструмент контролне функције парламента“, *Правни живот* (Тематски број „Право и универзалне вредности“), Београд: Удружење правника Србије, 2005, Том 4, бр. 12, стр. 1061-1069; (М22)
3. „Повеља о основним правима и Европска конвенција у Уставу Европске уније“, *Европско законодавство*, Београд: Институт за међународну политику и привреду, 2005, бр. 14, стр. 64-67;
4. „Права човека у Уставу Европске уније“, *Међународни проблеми*, Београд: Институт за међународну политику и привреду, 2006, Том 58, бр. 1-2, стр. 104-127; (М23)
5. „Европски стандарди политичке представљености мањина“, *Правни живот* (Тематски број „Права и слободе“), Београд: Удружење правника Србије, 2007, Том 6 бр. 14, стр. 717-730; (М24)
6. „Функционисање грађанског браниоца: пример града Ниша“, у *Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2007, стр. 23-56; (М 44)
7. „Право на непристрасни и независни суд – у контексту решавања изборних спорова“, *Зборник Правног факултета у Нишу*, 2007, бр. 50, стр. 171-189. (М53)

Радови објављени после избора у звање асистент

1. *Уставноправни основ примене Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у поступку пред националним уставним судовима* (докторска дисертација), Ниш, 2012, 254 листа; (М71)
2. "Усклађеност домаћег права са стандардима Европског суда за људска права", *Правни живот* (Тематски број "Право и међународне интеграције"), Београд: Удружење правника Србије, 2008, Том 6, бр.14, стр. 863-878; (М51)
3. "Приказ пресуде Европског суда за људска права - Case of Aziz v. Cyprus (appl. no 69949/01)", у *Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2008, стр. 863-878; (М 44)

4. "The Importance of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms in Constitutional Law and the Constitutional System of the Republic of Serbia", *Facta Universitatis. Series Law and Politics*, Niš: Univerzitet, 2009, No.1, str 31-43;
5. "Улога Европског суда за људска права и домаћих уставних судова у заштити људских права", *Правни живот* (Тематски број "Право и време"), Београд: Удружење правника Србије, 2009, Том 6, бр. 14, стр. 933-948; (М 51)
6. "Уставна жалба због повреде права на суђење у разумном року у пракси Уставног суда Србије", у *Пристап правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2009, стр. 105-124; (М 44)
7. "Уставноправни значај Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у уставном систему Републике Србије", у *Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе*, Зборник радова, св. 1 (ур. Н. Стојановић, С. Голубовић), Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2009, стр. 497-520; (М 44)
8. "Могућности ограничења основних права и слобода у Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода и Уставу Србије", у *Пристап правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2010, стр. 59-86; (М 44)
9. "Превентивна контрола уставности - упоредна искуства и могућности примене према Уставу Србије", *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, 2010, бр. 56, стр. 153-174; (М52)
10. "Принцип пропорционалности у пракси уставних судова и Европског суда за људска права", *Правни живот* (Тематски број: Право и простор), Београд: Удружење правника Србије, 2010, Том 4 , бр. 4, стр. 973-986; (М 51)
11. "Уставно регулисање права на здраву животу средину", у *Екологија и право*, Тематски зборник радова (ур. П. Димитријевић, Н. Стојановић), Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011, стр. 225-244; (М 44)
12. "Заштита изборног права", у *Препоруке за измену изборног законодавства у Србији*, Београд: *National Democratic Institute for International Affairs*, 2011, стр. 51-64; (М 44)
13. "Заштита људских права у Уставу Републике Србије", у *Устав Републике Србије - пет година после (2006-2011)*, Зборник радова Правног факултета у Нишу и Правног факултета у Крагујевцу, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011, стр. 225-244; (М 44)
14. „Законодавни референдум као облик непосредног учествовања грађана у законодавном поступку“, у *Парламентарна пракса: уводни реферати, чланци и прилози о унапређивању квалитета законодавног поступка са тежиштем на иницијативи грађана, јавном слушању и јавној расправи*, Стручни часопис, бр. 2 (ур. М. Пајванчић, А.Поповић), Београд: Фондација Конрад Аденауер, 2012, стр. 77-91. (М44)

4. Приказ радова објављених после избора у звање асистент

а) Докторска дисертација:

Уставноправни основ примене Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у поступку пред националним уставним судовима (докторска дисертација), Ниш, 2012, 254 листа (М71)

Предмет истраживања докторске дисертације посвећен је питању које изазива пажњу правне теорије у најширем смислу, јер се односи на систем заштите људских права, како у контексту европског права, тако и у контексту националног правног поретка. Повезивање ова два система заштите кроз уставноправни контекст до сада није било предмет посебног истраживања у домаћој правној књижевности, а кандидаткиња је ову сложену и актуелну проблематику обрадила компетентно и крајње одговорно. Не само научна фундираност, већ и актуелност ове теме у светлу „интернационалне конституционализације“ и успостављања ефективне заштите људских права у европском правном простору, чине рад интересантним и за ширу стручну јавност.

Докторска дисертација је систематизована у пет делова: 1) Заштита људских права, 2) Европска конвенција у унутрашњим уставним системима, 3) Примена Европске конвенције у поступку пред националним уставним судовима, 4) Однос националних уставних судова и Европског суда за људска права, 5) Европска конвенција у уставном систему Републике Србије.

У првом делу рада анализирана су основна питања заштите људских права, која обухватају преглед развоја идеје о људским правима, уставне и међународноправне гаранције људских права, као и однос људских и уставних права. Развој идеје о људским правима разматран је начелно, кроз три етапе које су обележене процесом конституционализације, затим интернационализације људских права и коначно, инкорпорацијом међународних система заштите права у национални правни поредак.

Уставне гаранције људских права, које обликују демократски поредак једне државе, потенциране су кроз два основна захтева: заштита подручја индивидуалне слободe од захвата носилаца јавне власти и заштита објективних принципа, иманентних демократском поретку заједнице. Уводна разматрања садрже осврт на уставну ситуацију у европским системима, који су у раду узети као репрезентативан пример за компарирање (Аустрија, Немачка, Шпанија, Француска, Италија, Велика Британија). Кандидаткиња анализира систем заштите са аспекта међународног конституционализма, који поред традиционалног принципа да људска права представљају границу у опхођењу државе према грађанима, намеће нову функцију, садржану у обавези државе да дозволи да се контрола заштите људских права обавља „споља“. Посебно се анализира став правне теорије да, без обзира на разлике у разматрањима домета правне заштите између ова два система, националне гаранције уставних права и међународно право људских права имају заједничку функцију, која је садржана у постављању граница ономе шта власт може да предузима према својим грађанима.

Други део рада посвећен је питању улоге и значаја који се Европској конвенцији придаје у унутрашњим уставним системима, што је сагледано кроз каталог основних права садржаних у Конвенцији, разматрањем њене правне природе и места које јој припада у хијерархији правних аката у националном правном поретку. Уводна тема у овом делу бави се значајем Европске конвенције, која је поставила снажан темељ заштити људских права у европском правном простору. Посебан одељак посвећен је правној природи Европске конвенције, која је сагледана како кроз њена формална обележја, тако и кроз ставове Европског суда за људска права. Кандидаткиња полази од претпоставке да Европска конвенција има основна обележја међународног

мултилатераног уговора, али наглашава да није довољно сагледавање само њених формалних обележја, већ и суштине онога што она представља и начина интерпретације права и слобода које гарантује. Кандидаткиња указује да се под окриљем Европске конвенције и уз активност „њених“ органа (раније Европска комисија за људска права, а данас Европски суд за људска права) ствара посебан правни систем који „супституише појединачни систем државе заједничким европским поретком“. Успостављајући ефективан надзорни систем у области људских права, Европска конвенција задире у подручје које се традиционално уређује уставним правом, те се тако појављује као место сусрета националног и међународног права.

Посебан одељак у овом делу рада посвећен је анализи места Европске конвенције у унутрашњим уставним системима. Посебно су истражени проблеми који се односе на ситуације када уговор покрива исте области као и национално законодавство или проистичу из двосмислене интерпретације уставних принципа о односу унутрашњег и међународног права. У том циљу анализирана је ситуација у упоредним системима, која наводи на закључак да у највећем броју земаља Европска конвенција има законску снагу (Немачка, Италија и скандинавске земље), при чему се њена правна снага изједначава са савезним законом у федерацији, што обавезује законодавне органе федералних јединица.

У оквиру трећег дела истражена је примена Европске конвенције у поступку пред националним уставним судовима у контексту улоге коју овај специјализовани суд заузима у националном систему, а који је одређен обимом надлежности овог уставног органа. Примена Европске конвенције посматрана је кроз призму надлежности уставног суда: апстрактна контрола уставности (са посебним освртом на контролу уставности међународних уговора) и одлучивање по уставним жалбама грађана, као својеврсна „тачка везивања“ националног система заштите са системом развијеним на темељу Европске конвенције.

Након општих разматрања примене Европске конвенције у судском и уставном систему компарираних земаља, приступа се разматрању могућности оцене уставности овог извора права, при чему се оправдано одвајају два питања: Европска конвенција као предмет контроле и Европска конвенција као мерило контроле. Најпре се излажу ставови о контроли уставности међународних уговора, која представља облик нормативне контроле сагласности међународног уговора са уставном нормом од стране уставног суда. О специфичностима ове уставносудске надлежности, као и о предностима и манама накнадне и претходне контроле уставности излаже се на темељу уставносудске праксе и нормативног оквира у компарираним системима. Општи је закључак да оцена уставности међународних уговора представља осетљиво подручје уставног права, коме су уставни судови опрезно приступали, узимајући у обзир последице које из овог уставног спора могу настати како на унутрашњем, тако и на међународном плану. Зато се доказује да највећи број националних уставних судова у случају контроле уставности међународних уговора ублажава дејство своје одлуке, било тако што је она само декларативног карактера, било тако што се контрола спроводи пре ступања на снагу акта о потврђивању међународног уговора. На подлози наведеног, а имајући у виду јуриспруденцију уставних судова европских земаља, кандидаткиња долази до закључка да Европска конвенција представља првенствено мерило контроле. Посебан одељак у оквиру истраживања положаја Европске конвенције у поступку пред уставним судовима представља област уставносудске заштите људских права, па се разматрају могућности њене примене у поступку по уставној жалби. Иако је уставна жалба као инструмент заштите основних права настала на темељу уставом гарантованих права и слобода, она је данас постала значајан инструмент кроз призму људских права гарантованих Европском конвенцијом, која пружа нови правни оквир и поставља ново мерило у тумачењу система основних права. С обзиром на испреплетаност два система заштите људских права, европски и

национални, кандидаткиња је разматрала сличности и разлике између европског система заштите и заштите права у поступку по уставној жалби.

Примена Европске конвенције у поступку пред уставним судовима отвара неминовно врло значајно и комплексно питање односа два суда: националног уставног суда и Европског суда за људска права, коме је посвећен четврти део докторске дисертације. Кандидаткиња указује да питање односа два суда добија посебан значај у околностима када се Европски суд за људска права, због своје улоге у заштити људских права, све чешће и са све више оправдања квалификује као уставни суд *sui generis*. У том циљу, детаљно се анализирају организациона својства Европског суда за људска права, дејство његових пресуда, као и примена надзорног механизма. С обзиром на утицај одлука Европског суда и његову интерпретацију Конвенције, посебна пажња посвећује се променама у законодавству националних правних система насталим под утицајем овог, данас неизбежног, чиниоца у формирању формалних извора права. Кључна тачка око које се испитује однос Европског суда за људска права и националних уставних судова представља покушај да се одговори на питање: да ли и у којој мери судови, пре свега, уставни судови, користе међународне уговоре о људским правима да би унапредили национални систем гаранција основних права и слобода грађана? Указује се на недостатке овог система, које упућују да систем Европске конвенције није довољно ефикасан у случајевима систематских кршења људских права, као и немогућност органа Конвенције да нареду обавезујуће претходне мере државама потписницама.

На претходна општа разматрања о односу Европског суда и националног уставног суда надовезује се анализа основних принципа тумачења људских права садржаних у Европској конвенцији, као што су: начело супсидијаритета, начело слободе у одлучивању, начело пропорционалности, начело ограничења права као темељни принцип тумачења права, хоризонтално дејство права, начело демократског друштва и начело правне сигурности, чиме се, сматра кандидаткиња, „открива танана повезаност два суда на истом задатку“.

Пети део рада посвећен је истраживању уставноправног оквира примене Европске конвенције у поступку пред Уставним судом Србије. У том циљу анализирана су следећа питања: правни извори људских права у уставном систему Републике, уставна начела и гаранције људских права, уставно уређење односа унутрашњег и међународног права, примена Европске конвенције у поступку пред Уставним судом, као и утицај Конвенције на републичко законодавство. Питање примене Европске конвенције пред Уставним судом Србије сагледано је кроз основне надлежности уставног суда: апстрактна нормативна контрола, превентивна нормативна контрола и одлучивање по уставној жалби. У контексту нормативне контроле, кандидаткиња указује на надзаконски статус Европске конвенције, што је може чинити предметом контроле уставности међународних уговора. Пракса Уставног суда јасно указује да је овај Суд спреман да се ослања на Европску конвенцију онда када врши апстрактну нормативну контролу, али да се она првенствено појављује као мерило, а не као предмет уставносудске контроле.

С обзиром на систем заштите људских права, посебна пажња посвећена је одлучивању Уставног суда Србије по уставној жалби и у том контексту, позивање на Европску конвенцију. Став Уставног суда да се уставном жалбом штите сва људска и мањинска права и слободе, индивидуална и колективна, зајемчена Уставом, независно од њиховог места у Уставу и независно од тога да ли су изричито уграђена у устав или су имплементирана потврђеним међународним уговорима, кандидаткиња поткрепљује одлукама Уставног суда донетим по уставним жалбама грађана Републике Србије. С обзиром на специфично законско решење, којим је допуштена уставна жалба и без претходног исцрпљивања правних лекова, посебно се образлаже став Европског суда за

људска права и Уставног суда Србије да је грађанима потребно обезбедити делотворни правни лек ради заштите права на суђење у разумном року, гарантованог Уставом и Европском конвенцијом.

Докторску дисертацију одликује изграђен правнички језик, са стилем и смислом за полемичко изражавање, које уводи читаоца у предмет научног разматрања и нуди потенцијалне одговоре на отворена питања. Посебан квалитет научног рада представља обимна библиографска грађа, коју чини преко 70 књига и монографија, 150 научних чланака и велики број одлука Европског суда за људска права и националних уставних судова европских земаља.

б) Чланци:

"Усклађеност домаћег права са стандардима Европског суда за људска права", *Правни живот* (Тематски број "Право и међународне интеграције"), Београд: Удружење правника Србије, 2008, Том 6, бр.14, стр. 863-878 (М51)

У раду се анализира усклађеност изборних прописа Републике Србије са чланом 3 Протокола број 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и релевантне праксе Европског суда за људска права. Члан 3 Протокола број 1 обавезује државе уговорнице да спроводе регуларне и периодичне изборе на којима ће грађани слободно изразити политичку вољу. Он садржи карактеристичан принцип демократије и зато је од великог значаја у систему Европске конвенције. Кандидаткиња закључује да суштина права, која улазе у корпус изборних права у нашем праву, одговарају корпусу права које Европски суд за људска права препознаје у пракси примењујући Европску конвенцију. Ауторка закључује да нормативни оквир изборног права у Републици Србији обезбеђује спровођење демократских и транспарентних избора, али уочава и недостатке у погледу ефикасне заштите одређених сегмената овог права.

"Приказ пресуде Европског суда за људска права - Case of Aziz v. Cyprus (appl.no 69949/01)", у *Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2008, стр. 863-878 (М 44)

У раду се анализира случај Aziz v. Cyprus, који показује делотворност европског система заштите људских права на примеру осетљивих права из чл. 3 Протокола бр.1 и члана 14 Европске конвенције у условима компликоване политичке ситуације у држави у односу на коју је представка поднета. Европски суд за људска права инсистира да сваки изборни систем мора бити разматран у светлу политичке еволуције дотичне државе, али истовремено наглашава да приликом ограничења права на слободне изборе треба опрезно поступати, посебно ако је основ за то етничка или национална припадност. Ауторка закључује да у поменутој пресуди Европски суд наглашава значај права на слободне изборе за европски систем заштите људских права и његову "индивидуалну" димензију, али и показује своју умешност да реагује у политички осетљивим државама.

"The Importance of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamenal Freedoms in Constitutional Law and the Constitutional System of the Republic of Serbia", *Facta Universitatis. Series Law and Politics*, Niš: Univerzitet, 2009, No.1 (2009), str 31-43

Предмет истраживања у овом раду је место Европске конвенције у унутрашњем правном систему, у оквирима који су постављени Уставом Србије (2006), а који произилазе из обавеза по основу прихватања Конвенције. Уставноправни значај Европске конвенције сагледан је у светлу њене посебне правне природе, њеног места у

упоредним, а посебно у уставноправном систему Републике Србије и кроз поступање Уставног суда Србије.

"Улога Европског суда за људска права и домаћих уставних судова у заштити људских права", *Правни живот* (Тематски број "Право и време"), Београд: Удружење правника Србије, 2009, Том 6, бр. 14, стр. 933-948 (М 51)

У раду се анализира улога једног наднационалног суда, који се данас све више и све чешће квалификује као уставни суд *sui generis*, и домаћих уставних судова на заједничком задатку: ефикасној заштити људских права. Посебно се анализира уставна жалба као специфична тачка, која везује два суда кроз уставноправни услов да делује као последње правно средство које треба искористити пре евентуалног обраћања Европском суду. У контексту њиховог међусобног односа наглашава се неопходност кооперације и координације, уз искључивање могуће субординације. Улога Европског суда односи се на дефинисање минималних стандарда заштите људских права који су обавезни за све државе чланице. Међутим, како се наглашава, свака држава у оквиру свог уставног система и под окриљем националног уставног суда може и пожељно је да успостави и примењује више стандарде гарантовања и заштите људских права. Посебно је анализиран однос Европског суда за људска права и Уставног суда Србије.

"Уставна жалба због повреде права на суђење у разумном року у пракси Уставног суда Србије", у *Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2009, стр. 105-124 (М 44)

У раду се посматра значај уставне жалбе у уставном систему Републике Србије, а посебно један њен модалитет који се односи на заштиту права на суђење у разумном року. Уставна жалба због повреде права на суђење у разумном року предвиђена је Законом о Уставном суду Србије, а непосредан повод за њено увођење је уочени недостатак у систему заштите људских права у Србији и неопходност усклађивања са стандардима садржаним у Европској конвенцији. Кандидаткиња закључује да је оправдано очекивати да постојање овог модела уставне жалбе, имајући у виду услове за њено подношење, овлашћења Уставног суда Србије и дијапазон мера, чије предузимање може наложити, води успостављању чврстих уставних гаранција у смислу да свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року.

"Уставноправни значај Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у уставном систему Републике Србије", у *Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе*, Зборник радова, св. 1 (ур. Н. Стојановић, С. Голубовић), Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2009, стр. 497-520 (М 44)

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, у хијерархији унутрашњих правних аката, попут осталих међународних уговора налази се у рангу одмах испод устава. Међутим, како она представља чест ослонац судова, посебно националних уставних судова, у разумевању основних људских права, Конвенција у пракси добија посебан, уставни значај. То се потврђује и у пракси Уставног суда Србије, који се често у образложењу својих одлука позива на Европску конвенцију и ставове Европског суда за људска права. Ауторка указује на такво поступање Уставног суда Србије онда када одлучује по уставним жалбама грађана, али и у поступцима нормативне контроле.

"Могућности ограничења основних права и слобода у Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода и Уставу Србије", у *Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни*

систем Републике Србије, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2010, стр- 59-86 (М 44)

У раду се анализирају ограничења основних права и слобода, почев од теоријског оквира и општих правила за ограничење, преко правила садржаних у Европској конвенцији и пракси Европског суда за људска права, до одредби о ограничењу основних права које су садржане у Уставу Србије (2006). Правила о ограничењу људских и мањинских права садржана у чл. 20 Устава су прецизна и детаљна, уз навођење основних услова који треба да буду испуњени и уз уставом утврђене обавезе државних органа при ограничавању људских и мањинских права. Додатна гаранција препознаје се у улози Уставног суда као „чувара“ устава, али и заштитника људских права, који ће у крајњем случају спроводити "контролу" оправданости, неопходности и пропорционалности предузетих мера. Закључује се да уставна правила о ограничењу основних права у највећој мери одговарају ономе што би се могло назвати "стандардом" у области заштите људских права.

"Превентивна контрола уставности – упоредна искуства и могућности примене према Уставу Србије", *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, бр. 56, 2010, стр. 153-174 (М52)

У раду се разматра функционисање и значај превентивне контроле уставности на бази упоредних искустава, пре свега, француског уставног права. Анализирају се предности и недостаци ове врсте контроле и критички се посматра могућност њене примене сагласно одредбама Устава Србије. Уставносудска контрола првенствено је организована као накнадна контрола, али је новим Уставом уведена новина у виду оцене уставности закона пре његовог ступања на снагу. То подразумева постојање једног мешовитог система контроле уставности који би, комбиновањем предности ових облика контроле, могао да пружи најбоље резултате. Међутим, ако се има у виду да је претходна контрола уређена на неконзистентан начин, отварајући бројна питања, ауторка закључује да ће такав резултат вероватно изостати.

"Принцип пропорционалности у пракси уставних судова и Европског суда за људска права", *Правни живот* (Тематски број: Право и простор), Београд: Удружење правника Србије, 2010, Том бр. 4, стр. 973-986 (М 51)

Полазна основа наведеног рада јесте да принцип пропорционалности представља кључни елемент савремене правне мисли, који обједињује позитивно и природно право. Улога, значај и суштина принципа пропорционалности посматра се као суштински елемент заштите људских права, почев од његовог правног извора, преко система заштите права заснованог на Европској конвенцији до његове примене у поступку пред Уставни суд Србије. Такав след, по речима ауторке, можда најбоље одсликава како један унутрашњи систем заштите људских права утиче на међународни (Европску конвенцију), а тај међународни повратно утиче на друге националне системе. Систем заштите људских права у нашој држави по први пут укључује принцип пропорционалности у погледу ограничења људских права, којим се Уставни суд Србије руководи у одлучивању. Стога, ауторка закључује да увођење и развијање принципа пропорционалности у нашем уставном праву представља значајан корак напред у концепту заштите људских права, те његова примена омогућава Уставном суду да "држи корак" у односу на друге уставне судове и у односу на Европски суд за људска права.

"Уставно регулисање права на здраву животу средину", у *Екологија и право*, Тематски зборник радова, (ур. П. Димитријевић, Н. Стојановић), Ниш, Центар за публикације, 2011, стр. 225-244 (М 44)

У раду се анализира могућност уставног регулисања права на здраву животну средину, посматрано кроз призму различитих теоријских схватања и решења садржаних у важећим уставним актима, укључујући и Устав Србије. Анализирање уставних одредби еколошке природе показује да право на животну средину може имати карактер основног, уставом гарантованог права или може бити постављено у виду програмског начела, када се поставља као циљ чијем остваривању треба тежити. Уколико није садржано у уставу, право животне средине може се извести из неког од постојећих, уставом гарантованих права. Устав Србије препознаје право на здраву животну средину као део постојећег каталога људских права. Ауторка закључује да уставноправно регулисање права на здраву животну средину у условима све веће загађености животне средине не може да значи и аутоматско решавање овог проблема, али значи препознавање озбиљности, обимности и сложености еколошких проблема, повећавајући могућност за демократску партиципацију и охрабрујући учешће грађана у процесу доношења одлука које се тичу животне средине.

"Заштита изборног права", у Препоруке за измену изборног законодавства у Србији, Београд, *National Democratic Institute for International Affairs*, 2011, str. 51-64 (M 44)

У раду је анализирана заштита изборног права имајући у виду решења садржана у важећем изборном законодавству, указивањем на њихове недостатке и са препорукама за њихову измену. Заштита изборног права посматрана је са аспекта материјалноправних, процесноправних и институционалних гаранција. Ауторка уочава недостатке, који се односе на непрецизност правила по којима надлежни органи поступају, недостатак јавности приликом решавања изборних спорова, као и чињеницу да минорне повреде изборног поступка могу аутоматски водити поништавању избора, што може да има за последицу да појединац изазове поништавање избора и изборне воље грађана. Као једно од посебно важних, а истовремено и спорних, питања у погледу заштите изборног права, ауторка издваја питање решавање спорова који настају поводом престанка посланичког мандата.

"Заштита људских права у Уставу Републике Србије", у *Устав Републике Србије - пет година после (2006-2011)*, Зборник радова Правног факултета у Нишу и Правног факултета у Крагујевцу, Ниш, Центар за публикације, 2011, стр. 225-244 (M 44)

У раду се даје критички осврт на уставна решења у погледу заштите људских права. Нема сумње да је Уставом Србије каталог људских права значајно проширен и допуњен у односу на до тада важећи Устав, а да је увођењем уставне жалбе унапређен систем заштите људских права. Међутим, указује се да добро постављен нормативни оквир за остваривање и добар институционални оквир за заштиту људских права нису довољни и да је неопходно спровођење уставних решења у пракси. Управо је јаз између нормативног и стварног и највећи проблем заштите људских права у Србији. Судови и органи управе, којима се грађани обраћају онда када треба да остваре или заштите своје право, не препознају у довољној мери значај уставних одредби о људским правима, па се тежиште заштите помера на Уставни суд. Под теретом великог броја уставних жалби може бити угрожено обављање осталих значајних уставних задатака који су поверени Уставном суду. У том смислу, ауторка наглашава да је неопходно спровести рационализацију поступка одлучивања по уставним жалбама, али и подићи ниво заштите права на примарном нивоу и у поступку пред надлежним органима.

"Законодавни референдум као облик непосредног учествовања грађана у законодавном поступку", у *Парламентарна пракса: уводни реферати, чланци и прилози о унапређивању квалитета законодавног поступка са тежиштем на*

иницијативи грађана, јавном слушању и јавној расправи, (ур. М. Пајванчић, А.Поповић). Београд: Фондација Конрад Аденауер, 2012, бр. 2, стр. 77-91 (М 44)

У раду се анализира могућност спровођења законодавног референдума, као непосредног учешћа грађана у законодавном поступку, с обзиром на постојећи нормативни оквир. Иако је Уставом Србије отворена таква могућност, кандидаткиња указује на неопходност адекватне законодавне разраде у циљу операционализације непосредног изјашњавања грађана. У раду се указује и на позитиве стране непосредног учествовања грађана у законодавном поступку у смислу изградње политичке културе и јачања свести о значају цивилног друштва, уз ограничење да његова примена није реална ни могућа у сваком законодавном поступку.

5. Саопштења на међународним и домаћим научним скуповима

Током своје професионалне каријере др Маја Настић је учествовала у већем броју међународних и домаћих научних и стручних скупова. Тема већине реферата обрађена је у научним чланцима објављеним у посебним зборницима радова са одржаних скупова, који су приказани у тачки 4. овог дела Извештаја.

1) Међународна научна конференција *Изградња правног система Републике Србије*, саопштен рад: "Право на непристрасан и независан суд у контексту решавања изборних спорова", Ниш, 18. мај 2007. године;

2) Копаоничка школа природног права, XX сусрет, *Право и слобода*, саопштен рад: "Европски стандарди политичке представљености мањина", Копаоник, 13-17. децембар 2007. године;

3) Копаоничка школа природног права, XXII сусрет, *Право и међународне интеграције*, саопштен рад: "Улога Европског суда за људска права и домаћих уставних судова у заштити људских права", Копаоник 13-17. децембар 2009. године;

4) Научна конференција у организацији Правног факултета у Нишу *Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе*, саопштен рад: "Уставноправни значај Европске конвенције у правном систему Републике Србије", Ниш, 19. мај 2009. године;

5) Конференција о реформи изборног законодавства *Returning Power to the People*, у организацији Националног Демократског Института и Организације за безбедност и сарадњу, саопштен рад: "Заштита изборног права", Београд, 22. март 2011. године;

6) Међународна научна конференција у организацији Правног факултета у Нишу *Екологија и право*, саопштен рад: "Уставно регулисање права на здраву животну средину", Ниш, 18. мај 2011. године.

6. Учешће у пројектима

Током своје професионалне каријере др Маја Настић била је ангажована као истраживач-сарадник у већем броју научних пројеката. У Пројекту националног карактера (бр. 179046), који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије у пројектном циклусу 2011-2014. године, њени научни радови вредновани су категоријом А3 истраживача.

- Макро пројекат *Стварање услова за развој модерног правног и друштвено-економског система Србије као демократске државе*, који се реализује на Правном

факултету у Нишу, у организацији Центра за правна и друштвена истраживања, почев од 2004. године;

- Пројекат *Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије* (бр. 149043 Д), који је финансирало Министарство науке и заштите животне средине Републике Србије (2006-2010);

- Пројекат *TEMPUS (POGESTEI) - Пројекат последипломских студија у области европских интеграција*, учесник у 3. Модулу: Human Rights and Democracy in the EU (2006-2008);

- Пројекат *Заштита људских и мањинска права у европском правном простору* (бр. 179046), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја (2011-2014). (истраживач А3)

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ

1. Мишљење о резултатима научно-истраживачког рада

Др Маја Настић је, поред магистарске тезе и докторске дисертације, аутор научних и стручних радова који припадају ужој јавно-правној научној области, посебно подручју уставног права. Публиковани радови кандидаткиње сврстани су у следеће категорије: М22, М23, М44, М51, М52 и у потпуности испуњавају услове предвиђене чл. 28 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета Универзитета у Нишу. На основу оцењених радова, Комисија закључује да је кандидаткиња савладала методологију научног истраживања, као и да је развила способност критичке анализе и правничке аргументације, при чему је своје способности у излагању ставова и закључака потврдила учешћем у раду међународних и домаћих научних и стручних скупова.

Радови др Маје Настић имају за предмет анализу и истраживање уставноправних питања у оквиру уже јавно-правне области. Посебан предмет научног интересовања кандидаткиње чини област људских права и систем правне заштите, при чему је компетентно истраживано поље националних и међународних правних гаранција. Особеност њеног научног рада представља оригиналан приступ сложеној проблематици, са изграђеним правничким језиком и смислом за полемичко изражавање, које нуди научној јавности теоријски фундирану аргументацију. Уважавајући околност да предмет интересовања у области тзв. интернационалне конституционализације представља израз савремених токова у правној теорији и судској пракси, рад др Маје Настић у тренутку избора за прво наставничко звање показује озбиљан потенцијал који ће се развијати у наставку професионалне каријере. Квалитет објављених радова др Маје Настић, њено учешће на научним скуповима и у научно-истраживачким пројектима, представљају вредан допринос ужој јавно-правној научној области.

На основу свега наведеног, **Комисија закључује да је кандидаткиња др Маја Настић**, у потребној мери, остварила мерљиве и значајне резултате у научно-истраживачком, стручном и професионалном раду у смислу чл. 28 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу, те да по том критеријуму **испуњава све услове за избор у звање доцент**.

2. Мишљење о ангажовању у развоју наставе и развоју других делатности на Факултету

Допринос наставном раду др Маје Настић, који је она остварила током рада на Правном факултету у Нишу, најпре као асистент-приправник, а потом као асистент на предметима Уставно право, Људска права, Уставно судство и Парламентарно право, може се оценити као веома задовољавајући. На основу стеченог наставног и педагошког искуства, кандидаткиња је пружала помоћ у изради и развоју силабуса на обавезном и изборним предметима у свим студијским програмима академских студија права на Правном факултету. Њен досадашњи ангажман показује отвореност у примени савремених наставних метода и изузетну комуникативност у односу са студентима.

Осим наведеног, др Маја Настић је учествовала у другим активностима везаним за основну делатност Факултета, као што су организовање посета студената Народној скупштини и Уставном суду Републике Србије и остваривање међународне и сарадње међу националним институцијама, учествовањем у реализацији научно-истраживачких пројеката. Чланство у Централној изборној комисији за избор националних савета националних мањина Републике Србије допринело је афирмацији Правног факултета у широј друштвеној заједници. Обављање дужности секретара Катедре за јавно-правне науке, као и ангажовање током спровођења пријемних испита за упис студената на основне студије, те учешће у организовању научних скупова и конференција на Правном факултету, указују да кандидаткиња одговорно врши послове у оквиру основне делатности Факултета. Томе треба додати чланство у стручним телима, која прате и обезбеђују квалитет рада високошколске установе, као што су Комисија за утврђивање испуњености услова за издавање уверења о стицању звања дипломираног правника и правника на Правном факултету у Нишу (2010) и Одбор за квалитет (2010-2013). Од 29.01.2013. године др Маја Настић члан је Савета Правног факултета у Нишу.

С обзиром на допринос кандидаткиње у наставном раду, како са аспекта учешћа у настави, тако и са аспекта квалитета извођења наставе, као и ангажман на другим пословима у оквиру основне делатности Факултета, **Комисија сматра да др Маја Настић испуњава све прописане услове за избор у звање доцент** (чл. 22 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу).

3. Оцена резултата педагошког рада

Перманентан рад др Маје Настић са студентима на основним и дипломским студијама показао је значајне резултате кроз квалитетно извођење вежби, консултација и израде семинарских радова, што је допринело и већем степену мотивације код студената. У досадашњем педагошком раду кандидаткиња је испољила способност да своје знање пренесе на студенте, да им приближи сложenu наставну материју, као и да допринесе укупном квалитету наставног процеса. Применом нових знања и вештина у извођењу наставе, др Маја Настић је допринела осавремењавању наставног процеса. Осим тога, њен педагошки рад одликују самосталност, савесност и преданост у извођењу свих наставних активности. Кандидаткиња је заслужено добијала одличне оцене у студентској евалуацији педагошког рада, од када се ова евалуација спроводи на Правном факултету у Нишу.

Имајући у виду наведено, **Комисија закључује да др Маја Настић испуњава све услове за избор у звање доцент у погледу нивоа педагошког рада.**

4. Предлог за избор кандидата

Резимирајући напред изнету оцену квалитета рада др Маје Настић, сматрамо да је кандидаткиња успешно развијала своје научне, стручне и педагошке способности. На основу мишљења о научно-истраживачком и педагошком раду кандидаткиње, о њеном доприносу развоју наставе, као и доприносу академској и широј друштвеној заједници, Комисија за писање извештаја за избор једног наставника у звање доцент за ужу Јавно-правну научну област, сагласно својим овлашћењима, а у смислу чл. 94 Статута Правног факултета у Нишу и чл. 124 Статута Универзитета у Нишу, једногласно је усвојила следећи

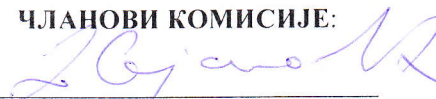
ПРЕДЛОГ

1. Кандидаткиња др Маја Настић, асистент на Правном факултету Универзитета у Нишу, испуњава све услове за избор у звање доцент, у смислу чл. 64. ст. 5 Закона о високом образовању Републике Србије, чл. 120 ст. 5 Статута Универзитета у Нишу и чл. 90 ст. 4 Статута Правног факултета у Нишу.

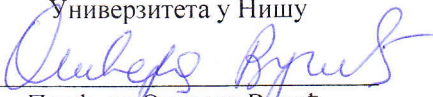
2. Комисија са задовољством предлаже Изборном већу Правног факултета у Нишу да донесе одлуку о утврђивању предлога за избор др Маје Настић у звање доцент за ужу Јавно-правну научну област.

У Нишу, 04.02.2013. године

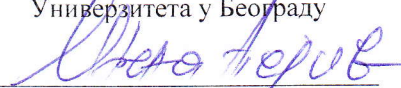
ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Проф. др Драган Стојановић,
Редовни професор на Правном факултету
Универзитета у Нишу

Проф. др Оливера Вучић,
Редовна професорка на Правном факултету
Универзитета у Београду

Проф. др Ирена Пејић
Редовна професорка на Правном факултету
Универзитета у Нишу